

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

ŠKOLNÍ DRUŽINA

Školní vzdělávací program pro školní družinu

Obsah

1. Identifikační údaje
2. Charakteristika ŠD
3. Cíle vzdělávání (výchovy)
4. Délka a časový plán
5. Obsah vzdělávání (výchovy)
 - a) charakteristika činnosti
 - b) klíčové kompetence
 - c) očekávané výstupy
6. Podmínky pro přijímání dětí do ŠD
7. Hodnocení a evaluace
8. BOZ – Bezpečnost a ochrana zdraví
9. Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami
10. Přílohy

Náchodská
Trutnov

1. Identifikační údaje

Název školy **Základní škola, Trutnov 3, Náchodská 18**

Adresa školy **541 03, Trutnov 3, Náchodská 18**

IČO **64201171**

IZO ředitelství **102578869**

Telefon **499 841 994**

E-mail zsnachtu@zsnachtu.cz

Název zřizovatele **Město Trutnov**

Ředitel školy **Mgr. Zdeněk Švarc**

Zást. ředitele **Mgr. Iveta Šílová**

Vychovatelky **Jana Romanová**
Naděžda Šťastná
Silvie Chaloupková

Platnost dokumentu od: 1.9.2017

2. Charakteristika školní družiny

MATERIÁLNÍ PODMÍNKY

ŠD je součástí základní školy, nachází se v půdní vestavbě vedlejší budovy. K budově přiléhá školní zahrada s pískovištěm a průlezkami. K pohybovým aktivitám mohou děti využít i tělocvičnu na hlavní budově školy a sportovní hřiště, které se nachází v blízkosti školy. Materiálně technické vybavení ŠD je vyhovující.

EKONOMICKÉ PODMÍNKY

ŠD vybírá úplatu za zájmové vzdělávání podle vyhlášky stanovené ředitelem školy. Výše poplatku je 100,- Kč měsíčně. Platby se uskutečňují pololetně. Při odhlášení dítěte se platba vrací od následujícího měsíce.

HYGIENICKÉ A BEZPEČNOSTNÍ PODMÍNKY

- vhodná struktura režimu dětí s dostatkem relaxace a aktivního pohybu
- ochrana žáků před úrazy
- dostupnost prostředků první pomoci, kontakty na lékaře, praktická dovednost vychovatelek poskytnout první pomoc

PSYCHOSOCIÁLNÍ PODMÍNKY

- vytvářet prostředí pohody, příznivé sociální klima – úcta, tolerance, uznání, spolupráce, pomoc druhým
- respekt potřebám jedince a jeho osobnímu problému – všestranný prospěch dítěte
- věková přiměřenost a motivující hodnocení, respekt k individualitě dítěte, dostatečná zpětná vazba
- ochrana dětí před násilím, šikanou a dalšími patologickými jevy
- spoluúčast dětí na životě družiny a školy

VNITŘNÍ ŘÁD ŠD

Vnitřní řád školní družiny stanovuje pravidla chování žáků, práva a povinnosti žáků i zákonných zástupců a další ustanovení. Řád je celoročně vyvěšen a jsou s ním prokazatelně seznámeni žáci i zákonní zástupci, kteří svým podpisem souhlasí s jeho dodržováním.

PERSONÁLNÍ PODMÍNKY

Chod školní družiny zajišťují 3 vychovatelky.

3. Cíle vzdělávání (výchovy)

- harmonický rozvoj osobnosti dítěte (vytváření postojů, které spočívají v úctě k ostatním, podporovat zdravý způsob života)
- získání všeobecného přehledu (návaznost na učivo 1. stupně základní školy)
- pochopení a uplatňování zásad demokracie – Úmluva o právech dítěte (každý má svoje práva, ale i povinnosti)
- utváření vědomí národní i státní příslušnosti, ale i respektu k jiné etnické, kulturní a náboženské skupině
- pochopení a uplatňování principu rovnosti žen a mužů
- získávání a uplatňování znalostí o životním prostředí, jeho ochrana
- dodržování bezpečnosti a ochrana zdraví

Konkrétní cíle vzdělávání

- šťastné, spokojené dítě, připravené do života
- učit děti komunikovat (formou rozhovoru)
- vést děti k bezpečnosti
- předávat dětem zkušenosti
- rozvíjet jejich představivost, fantazii
- společně hledat pravidla, pomáhat si navzájem
- usměrňovat chování dětí v různých situacích
- spokojenost rodičů

Součástí našich cílů je primární prevence sociálně patologických jevů

- vychovávat ke zdravému životnímu stylu – správné stravovací návyky, zdravá skladba potravy, dodržování pitného režimu, dodržování tělesné kultury, zdatnosti, rozvoj citových vazeb a citové stránky osobnosti, pěstování pracovních návyků a dovedností
- posilování komunikační dovedností – kultura slovního i mimoslovního projevu, rozvoj slovní zásoby a schopnost ji používat
- zvyšovat sociální kompetence – pěstování potřebných vědomostí, dovedností a postojů v sociálních vztazích, které vedou k odpovědnosti za své chování a přijímání důsledků svého chování, vedení k pravdomluvnosti
- vychovávat k odstraňování nedostatků v psychické regulaci chování – ovládnutí negativních citových reakcí, vypořádání se stresem, vyrovnání se s nedostatky a neúspěchy, schopnost najít si své místo ve skupině a společnosti
- formování životních postojů – vytváření základního právního porozumění, tolerance, ochota pomoci, nepodléhat cizím negativním vlivům

4. Délka a časový plán

Vzdělávací plán ŠD je koncipován pro 80 dětí, které bydlí převážně v Trutnově – Poříčí a okolních vesnicích. Jedná se o vzdělávání dětí ve věku 6 – 10 let. Program vytváříme na dobu jednoho vzdělávacího cyklu – na 5 let. Náš časový plán zahrnuje činnosti, ze kterých budeme vybírat podle aktuálního složení našeho oddělení.

5. Obsah vzdělávání (výchovy)

Náš ŠVP vychází především ze vzdělávací oboru základního vzdělávání ČLOVĚK A JEHO SVĚT a jeho částí

- Místo, kde žijeme
- Lidé kolem nás
- Lidé a čas
- Rozmanitost přírody
- Člověk a jeho zdraví

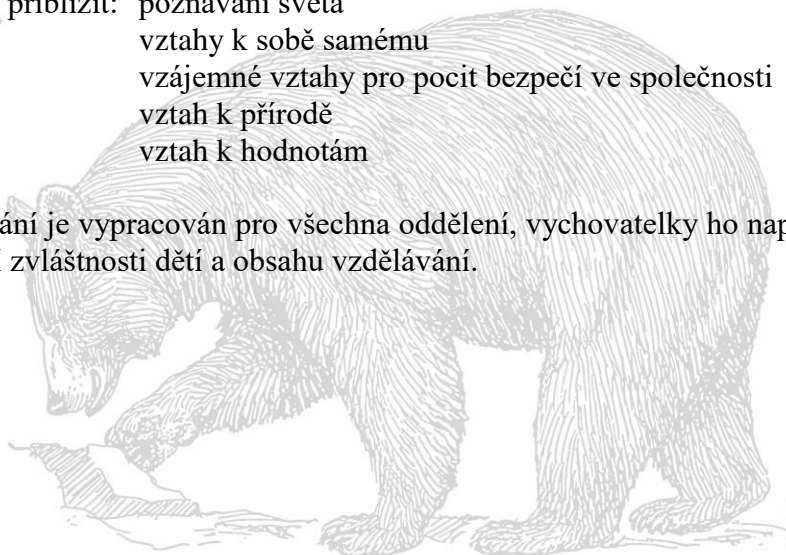
Částečně vycházíme také z oborů – Jazyk a jazyková komunikace, Matematika a její aplikace, Informační a komunikační technologie, Umění a kultura, Člověk a svět práce
Rozvíjíme a posilujeme kompetence:

K řešení problému, komunikativní, sociální a personální, občanské, pracovní a kompetence k naplnění volného času

Chceme dětem přiblížit:

- poznávání světa
- vztahy k sobě samému
- vzájemné vztahy pro pocit bezpečí ve společnosti
- vztah k přírodě
- vztah k hodnotám

Obsah vzdělávání je vypracován pro všechna oddělení, vychovatelky ho naplňují s přihlédnutím na individuální zvláštnosti dětí a obsahu vzdělávání.

a) Charakteristika činnosti

ODPOČINKOVÉ ČINNOSTI

- mají odstranit únavu, zařazují se nejčastěji po vyučování, po obědě
- jde o klidné hry, poslech, četbu, vypravování

REKREAČNÍ ČINNOSTI

- slouží k regeneraci sil, převažuje odpočinek, hry a soutěže ve třídě a v přírodě, vycházky a pobyt na zahradě

ZÁJMOVÉ ČINNOSTI

- rozvíjí osobnost žáka, umožňují žákům seberealizaci – jde o řízenou kolektivní nebo individuální činnost (činnosti estetickovýchovné, pracovní-technické, přírodovědné, sportovní, sebeobslužné a společensky prospěšné)

PŘÍPRAVA NA VYUČOVÁNÍ

- didaktické hry
- samostatná domácí příprava – pouze se souhlasem rodičů, po 15. hod.

b) Klíčové kompetence

Kompetence k řešení problému – Dítě je zapojováno do skupinové práce, experimentuje, řeší kvízy, osmisměrky a hádanky, vyhledává, třídí a zpracovává informace.

Kompetence k učení – Dítě je vedeno k samostatné a aktivní práci, k analýze a hodnocení obsahu textu, chápe už obsah čteného.

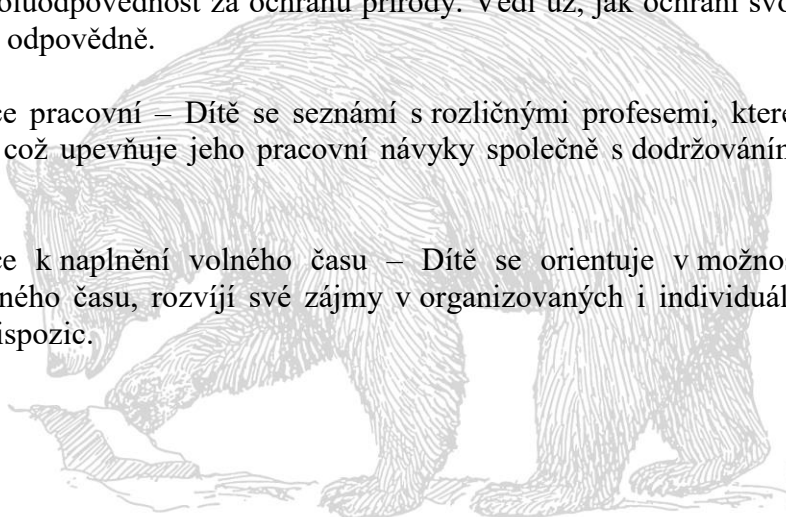
Kompetence komunikativní – Dítě vyjadřuje vlastní názory, zapojuje se do diskuze, obohacuje slovní zásobu, dokáže se taktičtěji prosadit a obhájit.

Kompetence sociální a personální – Děti spolupracují a vzájemně si pomáhají, chápou význam příznivých mezilidských vztahů, funkce autority, podřízenosti i tolerance, dokážou se už vcítovat do jiných, umějí napravit svá pochybení.

Kompetence občanské – Děti dokážou adekvátně zareagovat na psychické i fyzické násilí, znají svoje klíčová práva a povinnosti. Osvojují si místní kulturní a historické tradice, pociťují spoluodpovědnost za ochranu přírody. Vědí už, jak ochránit svoje zdraví, rozhodují se a jednájí odpovědně.

Kompetence pracovní – Dítě se seznámí s rozličnými profesemi, které se pokouší účelně napodobit, což upevňuje jeho pracovní návyky společně s dodržováním zásad bezpečnosti a hygieny.

Kompetence k naplnění volného času – Dítě se orientuje v možnostech smysluplného trávení volného času, rozvíjí své zájmy v organizovaných i individuálních činnostech dle vlastních dispozic.

c) Očekávané výstupy

Místo, kde žijeme

- dítě dokáže označit v jednoduchém plánu svou školu, svůj domov a nejbližší okolí a rozliší možná nebezpečí
- pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci, městě

Lidé kolem nás

- rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi
- projevuje toleranci, uvědomuje si význam správného chování ke spolužákům a ostatním lidem

Lidé a čas

- využívá časové údaje v denním životě
- uplatňuje elementární poznatky o sobě, rodině, činnostech člověka
- seznamuje se s minulostí a srovnává s přítomností

Rozmanitost přírody

- pozoruje, popíše a porovnává viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích

Člověk a jeho zdraví

- uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle, projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví
- dodržuje zásady bezpečnostního chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných
- chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná, v případě potřeby požádá pomoc pro sebe i pro jiné
- uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu
- reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech

6. Podmínky pro přijímání dětí do ŠD

Do ŠD jsou přijímáni žáci na základě vyplnění a odevzdání přihlášky. Přihláška je platným dokumentem školského zařízení. Osobní data žáků se zapisují do školní dokumentace, vedené podle školského zákona.

7. Hodnocení a evaluace

Vychovatelky sledují individuální rozvoj žáků ve výchovně vzdělávacím procesu, analyzují a vyhodnocují podmínky a výsledky práce ve ŠD.

- sebehodnocení práce vychovatelek
- hodnocení výchovné práce ŠD třídní učitelkou – vzájemná spolupráce
- hodnocení výchovné práce ŠD vedením školy
- zpětná vazba ze získaných informací od dětí a rodičů
- prezentace ŠD prostřednictvím fotodokumentace

8. Bezpečnost a ochrana zdraví (BOZ)

Bezpečnost a ochrana zdraví žáků při činnostech zajišťují vychovatelky metodicky správným a plánovitým výběrem činností.

- Kontrolovat vybavení školní družiny – nedostatky hlásit vedení školy – předcházet rizikům vzniku úrazu
- Provést zápisy o informovanosti BOZ v přehledu výchovně vzdělávací činnosti
- V oddělení ŠD maximálně 30 žáků, mimo areál školy maximálně 25 žáků
- Vybavení ŠD prostředky pro poskytování první pomoci
- V případě úrazu poskytnout první pomoc, informovat prokazatelným způsobem zákonné zástupce žáka, sepsat zápis o školním úrazu a případně přivolat lékařskou pomoc
- Opakovaně poučovat žáky o BOZ při různých činnostech – vycházky, pobyt v přírodě, výlety, hry, sportovní aktivity, manipulace s předměty a pomůckami....
- Zásady správného chování ve školních zařízeních a na veřejnosti
- Bezpečná cesta do školy, ze školy
- Dodržování dopravních pravidel:
 - o Přecházení vozovky
 - o Chování na komunikacích
 - o Vycházky, výlety
 - o Chování v dopravních prostředcích
- Opatrnost při pobytu v přírodě
 - o Uštknutí zmijí, píchnutí hmyzem
 - o Alergie
 - o Nesahat na zvířata
 - o Nesahat na nalezené předměty
- Opatrnost při sportovních aktivitách
 - o Dodržování pravidel hry
- Opatrnost při sezonních činnostech
 - o Plavání, koupání
 - o Lyžování, klouzání, hry na sněhu
- Manipulace s ohněm (zápalky, zapalovače), s elektrickými přístroji

9. Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami

- Možnost využití asistenta pedagoga pomoci žákovi v adaptaci při výchovné a vzdělávací činnosti a při komunikaci s ostatními žáky
- Poskytovat nezbytnou pomoc žákovi při sebeobsluze v oblékání, stravování a jiných činnostech, ale zároveň klást důraz na to, aby žák byl v co nejvyšší možné míře veden k samostatnosti
- Poskytovat podpůrná opatření – nezbytné úpravy, které odpovídají zdravotnímu stavu, kulturnímu prostředí nebo jiným životním podmínkám žáka

10. Přílohy

- literatura, metodiky
- portfolio

PODZIM

Cíle

- seznámení s prostředím školy a školní družiny, společné sestavení pravidel chování ve školní družině, seznámení s řádem školní družiny
- vést děti k bezpečnému a ohleduplnému chování, k hygienickým návykům a základům stolování, předat dětem zásady společenského chování
- podporovat tělesný rozvoj a zdraví dítěte
- vést žáky ke komunikaci
- vytvářet kladný vztah k přírodě
- vytvářet kladný vztah k práci, vést je k vhodným pracovním návykům a dodržování bezpečnosti při práci

Aktivity

- seznamovací a psychosociální hry, hry k rozvoji logického myšlení a znalostí
- pohybové, míčové a sportovní hry, vycházky, bezpečná cesta do školy, dopravní situace
- komunitní kruh, rozhovory, vypravování, četba, poslech, práce s knihou, časopisem, práce s PC, média
- vycházky do přírody, pozorování změn podzimní přírody, poznávání přírodnin a přírodního materiálu, vztah ke zvířatům
- kresba, malba, modelování a pracovní technické činnosti s podzimní tematikou, výzdoba školní družiny, udržování pořádku ve školní družině a na školní zahradě

PODZIM

Podtéma: JÁ A ŠKOLA

- prostředí, vztahy mezi dětmi i dospělými
- pravidla vzájemného chování, herní pravidla
- sebeobsluha, hygiena, stolování, oblékání, úklid
- seznamování se jmény kamarádů
- znalost svého vlastního jména, příjmení, věk, místo bydliště
- přizpůsobování základním požadavkům školy
- navazování vzájemného kontaktu při hrách
- ochrana bezpečí
- já, právo být sám sebou

Podtéma: CESTA DO ŠKOLY

- seznamování s pravidly chování na ulici, při vycházkách
- pozorování dopravních prostředků v okolí
- postupné upevňování znalostí dětí o cestě do školy
- vysvětlení dětem o významu signalizace na semaforu, přechodu pro chodce

Podtéma: PŘÍRODA KOLEM NÁS

- seznamování s některými zahradními květinami a jejich názvy
- seznamování s jehličnatými, listnatými a ovocnými stromy (rozdíly, plody)
- seznamování s léčivými bylinami, houbami
- pozorování potoka, rybníka, řeky

Podtéma: MÁME RÁDI OVOCE, ZDRAVÁ VÝŽIVA

- znát druhy ovoce
- seznamování s různými úpravami ovoce
- seznamování s různými druhy jižního ovoce
- zdravé životní návyky, zdravá výživa, příprava pokrmů
- rozlišování známých druhů zeleniny, úprava a využití
- vytváření návyků omývat ovoce a zeleninu

Podtéma: PŘÍRODA SE MĚNÍ

- upozorňování na typické znaky podzimu, pozorování změn, počasí
- odlet vlaštovek, příprava na zimu
- na základě pozorování vést děti k pochopení nastávajících změn (jiné oblékání, správné označení přírodních jevů – vítr, déšť, jinovatka ...)
- pozorování volně žijících zvířat (veverka, zajíc, srna ...), příprava na přezimování

Podtéma: NAŠE OBEC

- město – venkov – orientace v místě bydliště
- zajímavosti našeho města
- práce s mapou – plán města – orientační značky

Podtéma: NAŠE VLAST

- Česko – domov, krajina, státní symboly
- Evropa a svět – atlas světa – cestování
- práce s mapou

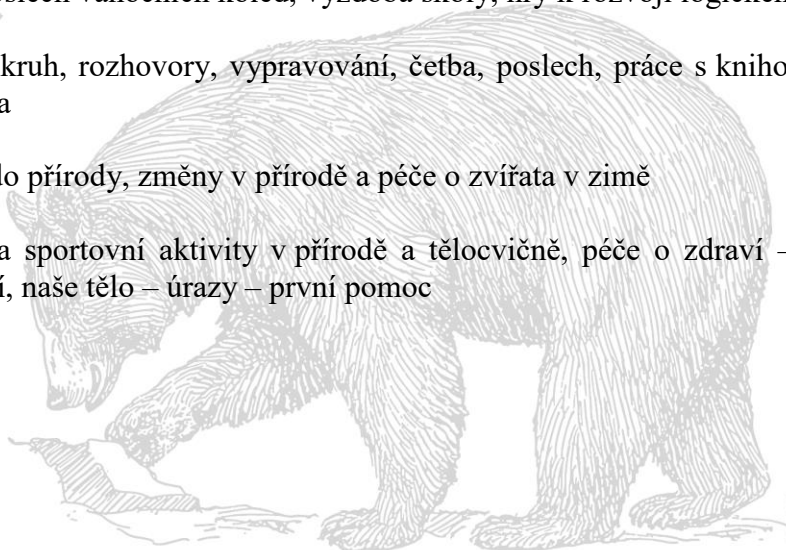
ZIMA

Cíle

- seznámení s tradicemi a zvyky, rozvíjet fantazii, představivost a estetické cítění, rozvíjet sociální cítění, posilovat vztahy založené na důvěře a pocitu, respektování individuality druhých, význam rodiny
- vést žáky ke komunikaci
- vytvářet kladný vztah k přírodě
- podporovat tělesný rozvoj a zdraví dítěte

Aktivity

- kresba, malba a pracovní technické činnosti zaměřené na předvánoční a vánoční období, nácvik a poslech vánočních koled, výzdoba školy, hry k rozvoji logického myšlení a znalostí
- komunitní kruh, rozhovory, vyprávění, četba, poslech, práce s knihou, časopisem, práce s PC, média
- vycházky do přírody, změny v přírodě a péče o zvířata v zimě
- pohybové a sportovní aktivity v přírodě a tělocvičně, péče o zdraví – prevence oblékání a otužování, naše tělo – úrazy – první pomoc

ZIMA

Podtéma: ZIMNÍ POČASÍ

- pozorování změn v přírodě, typické znaky zimy
- vést děti k péči o své zdraví – otužování, prevence onemocnění, ochrana zdraví, zdravá výživa, význam sportování – zimní sporty

Podtéma: PŘEDVÁNOČNÍ OBDOBÍ

- seznamování s tradicemi adventu, adventní kalendář
- Mikuláš – Čert, výzdoba ŠD, výrobky, dárky
- vánoční výzdoba města, příležitostně návštěva vánoční výstavy
- lidové zvyky a tradice, koledy, strojení stromečku
- vánoce – rodina

Podtéma: ČASOVÉ POJMY

- lidé a čas – kalendář – rok, roční období, měsíce, dny, narozeniny, svátek
- lidé a čas – hodiny – rozlišování a správné označování časových vztahů, ráno, dopoledne

Podtéma: DOBROU CHUŤ ZVÍŘÁTKA

- význam péče člověka o zvířata
- význam péče o ptáky v zimě, kteří ptáci přezimují, odlétají
- sledování stop ve sněhu, vycházka ke krmelci
- zvířata domácí, volně žijící, v ZOO, exotická

Podtéma: MOJE TĚLO A ZDRAVÍ

- lidé a jejich vlastnosti – fyzické, psychické, tělesné, dovednosti, schopnosti, přirozená různost lidí
- pojmenovávání hlavních částí lidského těla, orgánů a poznávat jejich funkci
- péče o své zdraví a ochrana před úrazy, zimní sporty
- význam osobní hygieny a hygieny prostředí, ochrana před škodlivými vlivy
- ochrana člověka v mimořádných situacích

Podtéma: MASOPUSTNÍ REJ

- seznamování s tradicemi a zvyky, odchod a vyhánění zimy
- výroba karnevalových masek

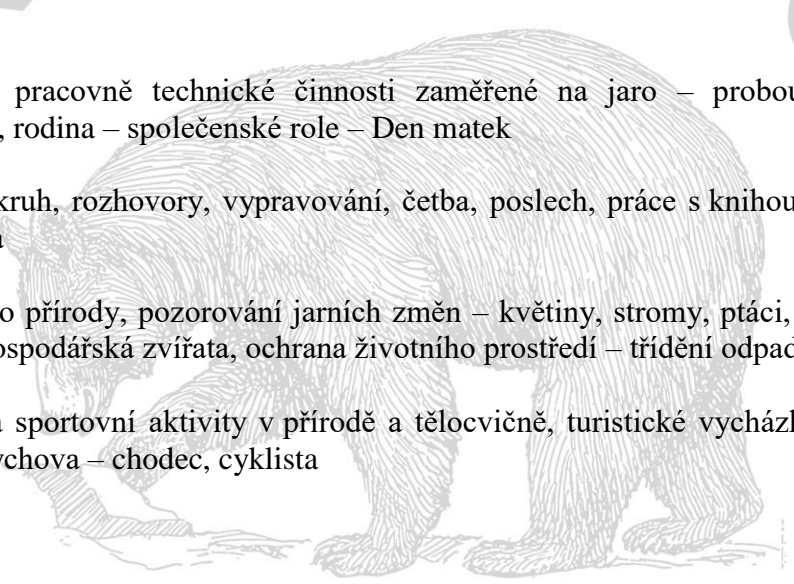
JARO

Cíle

- seznámení s velikonočními tradicemi a zvyky, rozvíjet fantazii, představivost a estetické cítění
- význam rodiny – život člověka
- seznámení s různými profesemi, vhodné využití volného času
- vést žáky ke komunikaci
- vytvářet kladný vztah k přírodě
- podporovat tělesný rozvoj a zdraví dítěte

Aktivity

- výtvarné a pracovní technické činnosti zaměřené na jaro – probouzející se příroda, Velikonoce, rodina – společenské role – Den matek
- komunitní kruh, rozhovory, vypravování, četba, poslech, práce s knihou, časopisem, práce s PC, média
- vycházky do přírody, pozorování jarních změn – květiny, stromy, ptáci, zvířata – mláďata, domácí a hospodářská zvířata, ochrana životního prostředí – třídění odpadů
- pohybové a sportovní aktivity v přírodě a tělocvičně, turistické vycházky – dle možností, dopravní výchova – chodec, cyklista

JARO

Podtéma: JAKÉ JE JARO

- probouzení přírody, změny v jarní přírodě
- seznamování s jarními květinami, stavba rostlin
- pozorování vracejících se ptáčků

Podtéma: NA HOSPODÁŘSKÉM DVOŘE

- seznamování s domácími a hospodářskými zvířaty, s mláďaty
- užitečnost domácích a hospodářských zvířat pro život člověka
- ochrana a péče o zvířata
- cizokrajná zvířata, význam ZOO

Podtéma: VELIKONOCE

- seznamování s velikonočními tradicemi a zvyky
- výroba velikonočních ozdob a kraslic
- velikonoční koledy
- výzdoba ŠD

Podtéma: BŘEZEN MĚSÍC KNIHY A INTERNETU

- význam knih, časopisů a počítačů
- kniha plná pohádek, rozlišování dobra a zla, pohádkové postavy

Podtéma: DEN ZEMĚ

- ochrana životního prostředí – chceme čistou Zemi
- domovní odpad – třídění odpadu
- úklid okolí školy, školní zahrady

Podtéma: SVÁTEK MAMINEK A BABIČEK

- překvapení pro maminky, výroba dáreků,
- vytváření hlubokých citových zážitků z konkrétních situací, vedeme k lásce k rodičům a prarodičům
- vztahy mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími, rodina, ochrana osobního bezpečí)

Podtéma: ŘEMESLA, POVOLÁNÍ

- společenské role (dítě, dospělý, učitel, rodič, řemeslník ...)
- práce, pracovní role a činnosti (pracovní předměty, pomůcky, řemesla, povolání ...)
- upevňování správného vztahu k výsledkům lidské práce
- příležitostné pozorování práce a výsledků práce dospělých (obchod, doprava, stavba ...)
- přibližování práce policie, požárníků, záchranné služby
- využití volného času – zájmy, bezpečné hraní

Podtéma: NEŽIVÁ A ŽIVÁ PŘÍRODA

- přírodniny – suroviny – výrobky
- rostliny, dřeviny, byliny, plody
- pozorování přírody, poznávání a užití přírodnin
- ochrana životního prostředí
- stavba těl živočichů
- chování a péče o zvířata

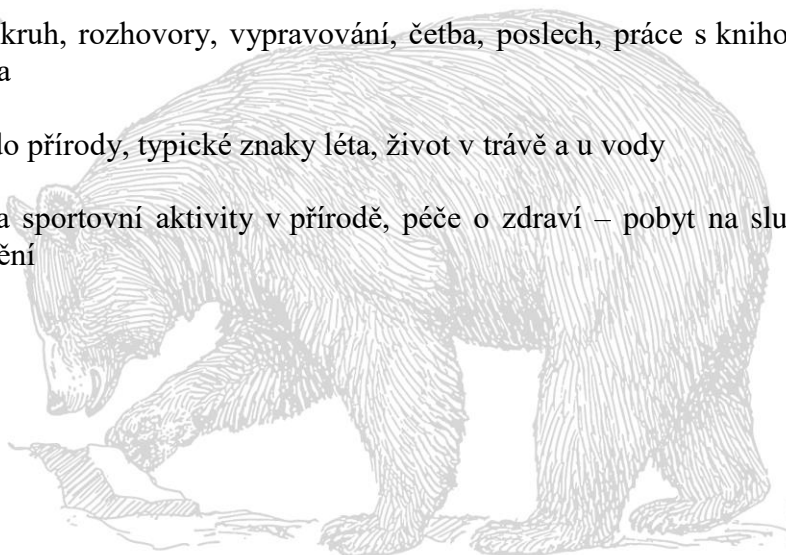
LÉTO

Cíle

- seznámení s rozmanitostí přírody – země, hory, řeky
- vesmír – planety
- vést děti ke komunikaci
- vytvářet kladný vztah k přírodě
- podporovat tělesný rozvoj a zdraví dítěte

Aktivity

- výtvarné a pracovní technické činnosti zaměřené na téma příroda a vesmír
- komunitní kruh, rozhovory, vypravování, četba, poslech, práce s knihou, časopisem, práce s PC, média
- vycházky do přírody, typické znaky léta, život v trávě a u vody
- pohybové a sportovní aktivity v přírodě, péče o zdraví – pobyt na slunci, prevence úrazu a onemocnění

LÉTO

Podtéma: SPOLEČENSTVA LOUKY, LESA, POLE A VODY

- rozmanitost přírody – země, hory, řeky, planeta Země, vesmír
- život v trávě, u vody – pozorování drobných živočichů a hmyzu

Podtéma: JAKÉ JE LÉTO

- upozorňování na změny v přírodě, typické znaky léta
- seznamování s některými letními rostlinami, okrasné rostliny

Podtéma: VÝLETNÍ TO ČAS

- Česká republika, práce s mapou, zajímavosti o naší zemi, seznamování se státními symboly, hlavním městem, sídlem prezidenta
- cestování – výlety, dovolená, letní tábory – noví kamarádi

